

Thomas More Kempen
Lerarenopleiding campus Vorselaar
Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
Lepelstraat 2, 2290 Vorselaar
Tel: +32 (0)14 50 81 60

Lesvoorbereiding

Student: Graylan Broeckx 3 Baso b tel. 0478/054029 E-mail: graylan.broecxk@student.thomasmore.be	☒ Stage-oefenles ☐ Proefles ☐ Observatie
Datum stage: 14/11/2017 17/11/2017	Uur: 7 ^{de} lesuur (3 ECMT b) 2 ^{de} lesuur (3 ECMT a)
School: kOsh Collegestraat Klassengroep: 3 ECMT b / 3 ECWI 3 ECMT a	Aantal lln.: 22 lln 20 lln
Lokaal: B 303 B 302	Vak: Economie
Mentor: I. Marinus	Docent: D. De Bruyn

Lesonderwerp

Onderzoeksvraag 8: Hoe houdt de overheid de koopkracht van de gezinnen op peil?

Bronnen

Gijbels G., Huyghe J., Marroccoli M.. Economie Direct 3. Van In. Wommelgem.

FOD. (sd). FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Opgehaald van economie.fgov:
<http://economie.fgov.be/nl/>

VVKSO. (2006). Leerplan geldig voor het vak economie voor de tweede graad aso 2006/050.
Opgeroepen op 23/10/2017, van www.vvkso.be: <http://www.vvkso.be>

Beginsituatie

Leerlingenkenmerken

- Aantal leerlingen: 20 of 22

Omgevingskenmerken

- Computer, projector (scherm neemt groot deel van bord in)
- Krijtbord
- Klok links aan de raam

Vakoverschrijdende eindtermen

De leerlingen:

- Blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven.

Vormingsdoelen

De leerlingen zien in dat de inflatie ervoor gezorgd heeft dat door de jaren heen de prijs van de meeste goederen omhoog is gegaan. Toch weten ze dat de overheid er alles aan doet om de koopkracht op peil te houden door de lonen te laten stijgen.

Leerplan & Concrete lesdoelen

Leerplandoelen:

Geen leerplandoelen

Concrete lesdoelen:

De leerlingen kunnen:

- De procentuele evolutie van een consumptieprijs over de jaren heen berekenen;
- De procentuele evolutie van het inkomen over de jaren heen berekenen;
- Het begrip inflatie in eigen woorden uitleggen;
- Zeggen dat de inflatie wordt bepaald door de consumptieprijsindex;
- Uitleggen hoe de consumptieprijsindex wordt samengesteld;
- Op basis van een grafiek met de consumptieprijsindex van verschillende jaren oefeningen maken zoals op blz. 131 in het werkboek;

Werkpunten

- Vlotte overgang tussen de verschillende lesonderdelen.

Dinsdag 14/11/2017 & vrijdag 17/11/2017 (Les 2)

Leerinhoud (+ timing)	Methode	Materiaal
<p>1. Oriëntatiefase (5')</p> <p>Herhaling</p>	<p><i>Klassikaal</i></p> <p>Waar hebben we het vorige les na de toets ook alweer over gehad?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stijging van consumptieprijzen → koopkracht daalt • Stijging van inkomen → koopkracht stijgt <p>Zullen we nu uiteindelijk minder, meer of ongeveer evenveel consumptiegoederen kunnen kopen?</p> <p>We zeggen dat onze koopkracht gelijk wordt gehouden door de overheid.</p>	
<p>2. Uitvoeringsfase 2.1 Verwerkingsfase (20')</p> <p>Opdracht 1: Hoe evolueren prijzen?</p> <p>Prijsevolutie: (Prijs jaar 1 – Prijs jaar 0) . 100%</p> <p>Wanneer de prijzen van goederen stijgen, spreken we van inflatie. Of nog: inflatie is de stijging van het algemene prijspeil.</p>	<p><i>Klassikaal + begeleid individueel</i></p> <p>Tabel 3: Consumptieprijzen van 1 januari 2010 tot 31 oktober 2013, in euro. De leerlingen vergelijken de prijzen over de vier jaren. Leerlingen duiden in het groen de prijzen aan die gestegen zijn en in het rood de prijzen die gedaald zijn. Daarna mogen ze al nadenken over de eerste vraag.</p> <p>Wat is er met de prijzen van de goederen gebeurd tussen 2010 en 2013? Is dat voor alle goederen hetzelfde?</p> <p>De prijzen van alle producten zijn gewijzigd. De meeste zijn gestegen, sommige zijn gedaald.</p> <p>Tabel 4: Procentuele stijging. Bereken met hoeveel procent de prijs van deze producten is gestegen tussen 2010 en 2013. Er worden twee oefeningen klassikaal gemaakt om het principe duidelijk te maken. De leerlingen lossen de acht anderen oefeningen individueel op. Nadien worden de oplossingen klassikaal bekeken.</p> <p>Wat kun je zeggen over de producten uit tabel 3? Zijn deze producten belangrijk? Het zijn belangrijke producten. Als de prijs ervan stijgt, blijven we ze kopen.</p>	<p>Werkboek blz. 128 - 130 PowerPoint</p>

	In het algemeen kunnen we zeggen dat de prijs van goederen gemiddeld gestegen is. Laat leerling de 'close-up' voorlezen.	
<p>2.2 Verwervingsfase (20')</p> <p><u>Opdracht 2:</u> Hoe meet men de inflatie?</p> <p>Het indexcijfer: Wat is dat? Bron: YouTube</p> <p>Inflatie: stijging van het gemiddelde prijspeil.</p> <p>Om de inflatie te meten, maakt men gebruik van een korf van producten. In die korf zitten de meest voorkomende goederen en diensten die een gezin aankoopt. Maandelijks worden de prijzen van die producten bijgehouden. Op basis van de prijsevolutie kan men de consumptieprijsindex berekenen.</p> <p>Wanneer men dan het procentuele verschil tussen de CPI van jaar 1 en jaar 2 berekent, weet men hoeveel de inflatie bedraagt.</p> <p>Wanneer de prijzen stijgen, daalt de koopkracht. Je kan met evenveel geld minder kopen. Om de koopkracht in stand te houden, is de</p>	<p>Klassikaal</p> <p>De leerlingen krijgen een filmpje te zien over de index. Tijdens het filmpje lossen ze enkele vragen op die op hun werkblad staan. Nadien worden de antwoorden klassikaal overlopen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Welk begrip wordt er gebruikt voor de gemiddelde prijsevolutie? Levensduurte (<i>Hoe duur ons leven is.</i>) 2) Hoe wordt de index nog genoemd? Index van de consumptieprijzen of de consumptieprijsindex 3) Op basis van wat wordt het indexcijfer berekend? Op basis van een korf van meer dan 600 producten en diensten. Al deze prijzen samen worden dan vergeleken met de prijzen van een basisjaar (2013, index = 100). (<i>Het basisjaar krijgt een indexcijfer van 100.</i>) 4) Wanneer worden de lonen en uitkeringen aangepast? Als de afgevlakte gezondheidsindex (gemiddelde van 4 maanden) de spilindex overschrijdt. (<i>De afgevlakte gezondheidsindex wordt gebruikt om eenmalige uitschieters in te perken.</i>) 5) Welke producten zijn niet opgenomen in de gezondheidsindex? Alcohol, sigaretten en brandstoffen. (<i>Hier worden vaak accijnzen op geheven. Om gebruik ervan af te remmen.</i>) 6) Wat is het gevolg van inflatie? Je kan minder kopen voor hetzelfde geld. (<i>Het procentuele verschil van de consumptieprijsindex tussen 2 jaren.</i>) 7) In oktober 2017 bedroeg de inflatie 2%. Wat betekent dit? De gemiddelde prijsstijging van alle producten bedraagt 2%. 	<p>Filmpje Werkblad PowerPoint</p>

<p>gezondheidsindex in leven geroepen. Wanneer de afgevlakte gezondheidsindex de spilindex overschrijdt, dan wordt het inkomen geïndexeerd.</p>	<p>8) Welk begrip wordt er gebruikt voor de daling van de prijzen? Deflatie (Dit is niet goed voor de economie. Ons koopgedrag wordt uitgesteld, omdat we denken dat de prijzen verder gaan dalen.)</p> <p>De grafiek met consumptieprijzen wordt klassikaal bekeken. Het basisjaar is 2013.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is de consumptieprijsindex? • Kunnen we de inflatie ook uit de grafiek halen? • Wat kunnen we zeggen van de consumptieprijzen in 2009 t.o.v. die in 2013? • Wat kunnen we zeggen van de consumptieprijzen in 2017 t.o.v. die in 2013? <p>Vraag 1 en 2 onder de grafiek worden klassikaal behandeld.</p> <p>1) $(10\ 000 / 100) * 104,97 = €\ 10\ 497,00$</p> <p>2) De levensduurte is de afgelopen jaren gestegen. In 2017 betalen we 4,97% meer dan in 2013.</p> <p>Vraag 3 en 4 proberen de leerlingen zelf op te lossen.</p> <p>3) $(20\ 000 / 90,95) * 90,9 = 19\ 989,00$</p> <p>4) In 2008 waren de prijzen een beetje hoger ten opzichte van 2009. De prijzen zijn dus gedaald tussen 2008 en 2009. We noemen dit deflatie.</p>	
<p>3. Afrondingsfase (5')</p>	<p><i>Toets stakeholders bekijken</i></p> <p>De leerlingen krijgen hun toets terug. De juiste antwoorden worden overlopen en de leerlingen mogen vragen stellen wanneer ze iets niet begrijpen.</p>	<p>Toets</p>

Bordplan (zie PowerPoint)

Ondersteuning voor moeilijke begrippen